

aktuellt nr 5

Ansvarig utgivare: Stig Tillmar

I redaktionen: Claes Dufmats, Arne Hägg,
Anne-Britt Stenward

ETT BRUK TYSTNAR

En mer än 300-årig epok upphörde fredagen den 11 maj. Klockan 12.10 tappades den sista smältan ur martinugnen i Horndal. Många orsbor - de som var i arbete, pensionärer med ett långt och slitsamt arbetsliv i brukets tjänst, hemmafruar till anställda kanske också med egna barn som arbetat vid bruket och övriga invånare i samhället - kände en klump i bröstet och undrade "Är detta slutet? Har våra uppvaktningar för politiker och andra samhällsansvariga varit förgäves?"

I dagsläget verkar det som att den sista sidan av Horndals järnhanterings historia har skrivits. Den nya tiden gör de små verken olönsamma. Idag skall det göras rationellt och i stor skala. Men måste det vara så?

SÅ BÖRJADE DET!

I början av 1600-talet fanns en hytta och två stångjärnshammare som drevs av bönder s k bergsmän i Horndals by, järnen som framställdes användes för eget behov vid tillverkning av allehanda verktyg m m. Namnet Horndal omnämndes dock så tidigt som 1367 men då i annat sammanhang. 1652 fick ISAAC KOCK Kungligt privilegium att bedriva järnhantering med den utrustning som han två år tidigare inköpt av bönderna i Horndals by. Utrustningen bestod av ett hammarställ, ålhus och vattenfall. 1650 är således det årtal som innebar att järnhantering i större skala kom till stånd i Horndal.

Skiftlaget som tappade sista chargin i stålverket den 11 maj 1979 fr v Kurt Hedin, Göran Larsson, Gunnar Lind, Per Eklöf, Heikki Marinen, Carl Söderqvist, Axel Johansson, Benny Lauridsen, Markku Ristola, Tordis Eklund och Hans Engström.

Under åren 1650 - 1679 inköpte Kock åtskilliga hemman i trakten däribland skogshemman av drottning Kristina varigenom egendomen svälldes ut till avsevärd storlek. Släkten Kock drev bruket fram till år 1861 då det överläts till grosshandlare Josef Michaelii och brukspatron Filip Bergendahl. Redan året därpå såldes bruket till Högbo Stål och Jernverks Aktiebolag men återköptes 1866 av Michaelii och Bergendahl. År 1873 såldes bruket till det nybildade Horndals Jernverks Aktiebolag som 1927 gick upp i Fagersta AB och samtidigt blev koncernens speciella handelsstålverk. Som alla känner till kom Boxholm in i bilden den 1 maj 1973 då anläggningarna genom arrendering övertogs för en period om sex år till den 30 april 1979.

TVÅ VIKTIGA HÄNDELSER

Bruket har som synes en skiftande och varierande historia med många milstolpar. Här skall endast nämnas två viktiga händelser som bidragit till brukets fortlevnad in till våra dagar. Den första verkligt stora investeringen och början till en lyckosam period i brukets historia gjordes 1898 genom tillkomsten av stålverket med två ugnar och valsverk. 1953 - 1954 byggdes finverket och samtidigt började manufakturering av armeringsstål. Denna investering och ombyggnaden av stålverket ingav de anställda och ordsbefolkningen en framtidstro som nu grusas.

Forts sid 5

BOXHOLM-AKTUELLT NR 3

Som vissa nog redan har uppmärksammat saknas nr 3 av Boxholm-Aktuellt och detta beror på ett missförstånd mellan tryckeriet och BA:s redaktion.

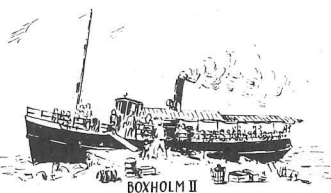

ÅRSREDOVISNING 1978

Årsredovisningen har nu kommit. Intresserade kan ta kontakt med Jan Thell för att erhålla ett exemplar. I Horndal finns årsredovisningarna att få hos Folke Nilsson.

Boxholm II

PRISLISTA FÖR ÅR 1979

8 timmars kryssning

Grundavgift: 800,- + 5,50,- per person ./. 50 % till skolungdom på grundavgiften.

3 timmar kryssning

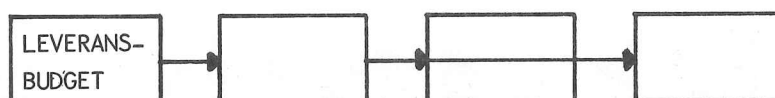
Grundavgift: 650,- + 5,- per person ./. 50 % till skolungdom på grundavgiften.

Vid tillägg av timmar 150,- per timma.

Vid avbeställning 100,-.

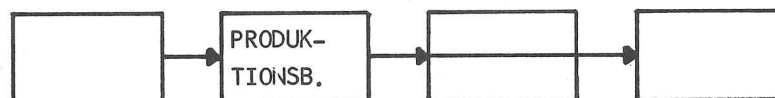
Båten är registrerad till 116 personer.

ÅRETS BUDGET

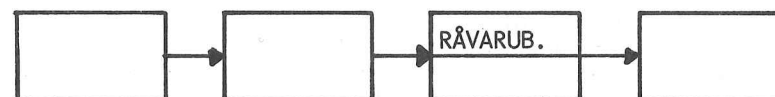
Under 1979 ska vi enligt leveransbudgeten leverera produkter till ett sammanlagt värde av 402,8 Mkr.

Stålprodukter	304,0 Mkr
Skogs- och träprodukter	86,2 Mkr
Lantbruk, Mejeri, Kraft	12,6 Mkr

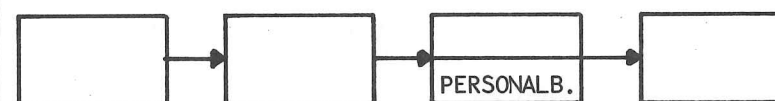

För att "klara" leveransbudgeten och viss planerad lagerförändring räknas med följande produktion 1979:

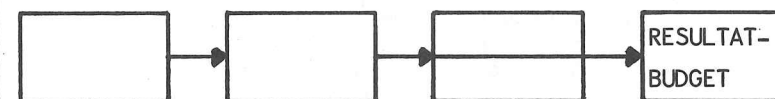
Verk	Prognös 1979	Verkligt 1978
Stålverk	49 370 ton	69 825 ton
Ämnesverk	41 400 ton	76 883 ton
Färdigverk	158 000 ton	165 974 ton
Kallverk	18 830 ton	19 022 ton
Gjutgods	2 500 ton	2 009 ton
Sågverk	83 000 m ³	76 264 m ³
Dörrfabrik	16 500 st	15 359 st
Skogen (uttag egen skog)	110 000 m ³ f	107 300 m ³ f
Mejeri	602 ton	603 ton

För att klara planerad produktion åtgår betydande mängd råvaror, förbrukningsmaterial, reservdelar och i vissa fall inköp av "främmande tjänster". Dessa delar har sammanställts till en råvarubudget som slutar på 285,1 Mkr.

I personalbudgeten finns uppgift om att Boxholms Aktiebolag under 1979 beräknas behöva 1 085 årsarbetare (1978: 1 205) personalkostnaderna, i vilka förutom din lön även ingår sociala kostnader (ATP, övr pensionsavgifter, sjuk- och yrkesskadeförsäkring, arbetsgivaravgift). Beräknas uppgå till 104,4 Mkr.

Till sist har vi kommit till resultatbudgeten. Vi berättar om den på annan plats i tidningen under "Resultaträkning 1978".

RESULTATRÄKNING 1978 (+BUDGET 1979)

	Mkr	Mkr	Budget 1979
Under 1978 sålde vi varor till ett värde av	381,3		402,8
För att kunna producera varorna har vi haft kostnader för råvaror, personal, energi etc	-361,6	rest 19,7	-372,4 rest 30,4
Maskiner, byggnader m m har förslitits. För den skull har "planmässiga avskrivningar" gjorts	- 16,0	rest 3,7	- 16,0 rest 14,4
Under 1977 har vi genom att producera på lager istället för att friställa arbetskraft kunnat erhålla ett statligt lagerstöd som utbetalas i efterhand under 1978.	1,7	rest 5,4	rest 14,4
För inestående pengar på bank har vi fått ränta. För pengar som vi lånat har vi fått betala ränta. Räntenettet har utgjort en kostnad	- 16,4	rest -11,0	- 13,3 rest 1,1
Från moderbolaget, AB Iggesunds Bruk har vi fått ett så kallat koncernbidrag	6,5	rest - 4,5	rest 1,1
För att ej redovisa förlust har tidigare avsatta reserver upplästs	12,7	rest 8,2	1,5 rest 2,6
Extra avskrivningar på byggnader, maskiner etc, utöver plan	- 5,9	rest 2,3	- 0,1 rest 2,5
Kommunal skatt på företagets fastigheter måste erläggas (2% på fastigheternas taxeringsvärde beskattas alltid).	- 1,0		- 1,3
ÅRETS VINST		1,3	1,2

Lediga platser

Snickare/grovarbetare
Sågverksarbetare
Reparatör/smörjare
Riktare/sågare buntare
Spetsare, riktare
Travershjälpare
Gjuteriarbetare

Besök personalavdelning, - Arne Hägg eller Gunnar Peterson - om du är intresserad. Intresserade till befattningen som gjuteriarbetare kan ringa Tommy Björk, telefon 229.

Månadens ris

vill vi tilldela de som lånat lektionssalar, grupprum och inte iordningställt lokalen efter användandet.

FÖR ALLAS TRIVSEL lämna lokalerna i det skick som du själv önskar finna dem i.

PRESSTOPP

SPECIELLT FÖR PERSONAL I HORNDAL

Som framgår av artikel på annan plats i detta nummer av Boxholms Aktuellt och som du känner till upphörde produktionen vid Horn-dalsverken den 11 maj. Den relativt långa avvecklingsperioden fram till det definitiva stoppet den 30 juni ger AMS möjlighet att succesivt starta sina kurser för de som har eller kommer att välja någon form av utbildning.

Där utöver kan företaget erbjuda arbete vid industrierna i Boxholm inom såväl stålavdelning som sågverk. F n efterfrågas personal till följande avdelningar:

Underhåll: Snickare/grovarbetare
" Reparatör/smörjare
Leveransavd: Riktare, sågare och buntare
Kallverk: Spetsare och riktare
Skrotgård: Travershjälpare
Sågverk: Sågverksarbetare

Är du intresserad kan du kontakta Claes Dufmats som finns i Horndal fram till den 30 juni. Du kan också ringa Gunnar Peterson på personalavdelningen i Boxholm. Telefonnumret i så fall är 0142-51000.

Personalstiftelsen

Boxholms Aktiebolags Personalstiftelse hade konstituerade sammanträde den 25 april. Thord Lindberg valdes till styrelsens ordförande och Börje Leandersson till sekreterare.

Styrelsen utsåg inom sig ett AU bestående av Thord Lindberg, Ingvar Nordlund och Osten Sandberg.

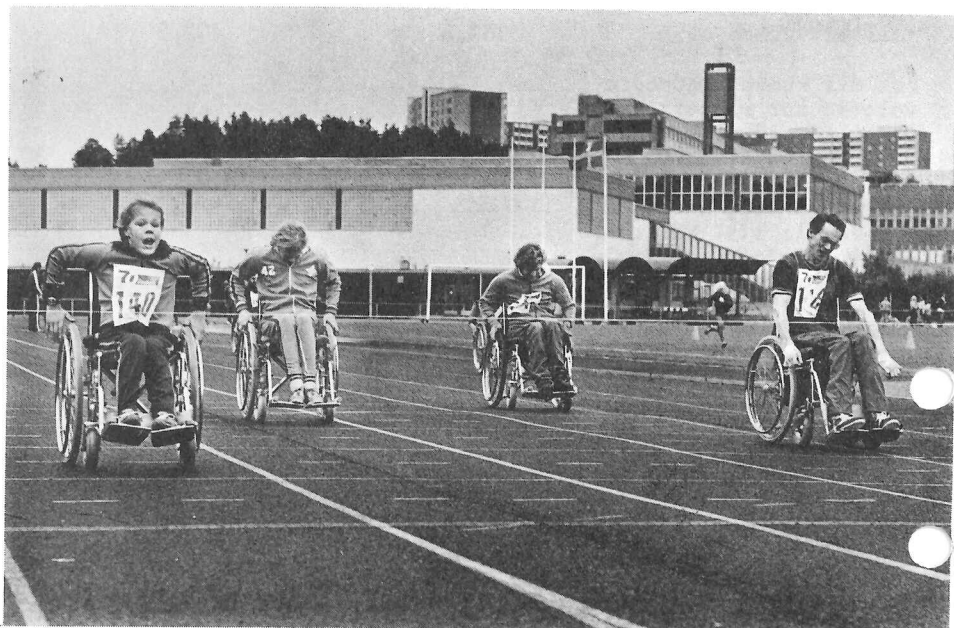
I övrigt kan nämnas att AU fick i uppdrag att komma med förslag till lämplig utrustning av torpet Fiskarp.

IDROTT ÅT DOM SOM BEHÖVER DEN BÄST

Varje år invalidiseras tusentals barn, ungdomar och vuxna. Bara i trafiken skadas över 20 000 varje år, 1976 skadades 21 844 människor i trafiken enligt TSV:s statistik.

Ca 175 hamnar i rullstol varje år efter ryggmärgsskador. Många människor amputeras efter tumörsjukdomar eller olyckshändelser. Det finns ca 25 000 synskadade och utvecklingsstörda.

I syfte att försöka nå, rekrytera, nyligen skadade barn, ungdomar och vuxna och få dessa intresserade och aktiva inom handikappidrotten bildades i slutet av 1976 en rekryteringsgrupp. Rekryteringsgruppen menade att handikappidrotten aldrig tidigare funnit någon bra väg att nå nyligen skadade och ville därför pröva nya metoder att nå dessa.

Handikappläger

anordnas under veckorna 24 och 25 i Boxholm. Lägre är speciellt anpassat för nyskadade och rullstolsbundna.

Rekryteringsgruppen som tillsammans med kommunen anordnar lägre har gått ut direkt till landets sjukhus och informerat om idrottsläger i allmänhet och samtidigt inbjudit till lägre i Boxholm. Anordnarna tror att man på detta sätt når bäst ut med informationen till de som man vill komma i kontakt med.

Lägre i Boxholm är ett uppföljningsläger från tre tidigare anordnade läger och är förmodligen det största som någonsin anordnats i Sverige.

På lägre kommer att tränas 5-6 timmar per dag i simning, friidrott, bågskytte, bordtennis och tyngdlyftning.

Den 16 och 17 juni anordnas även tävlingar med deltagande av en stor del av landets elit.

Allmänheten är välkommen att följa den dagliga träningen i sporthallen och inbjuder samtidigt till tävlingarna nämnda dagar. Badmästare Rolf Skoogh - eldskälen bakom arrangemangen lovar att ingen behöver ångra ett besök. BA instämmer i Rolfs påstående och vill uppmana så många som möjligt att hörsamma inbjudan.

Lägre i Boxholm är ett sätt att ge dom som behöver idrott bäst en möjlighet att visa att idrott är till för alla.

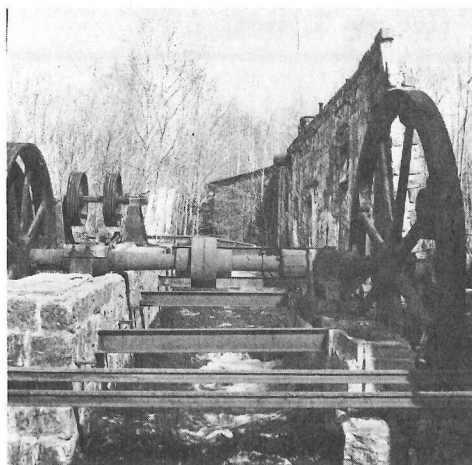

VAD HÄNDER NU?

Ett stort och för Horndals framtid viktigt arbete med att städa och göra lokaler och industriområde attraktiva för industriidkare med lokaliseringsplaner återstår. För att detta arbete skall kunna utföras så bra som möjligt kommer skiftlagen och förmansområden att hållas intakta. En mindre arbetsstyrka kommer att avdelas för skrotlastning. Samtliga arbetsuppgifter fram till det definitiva stoppet utom skrotlastningen kommer att utföras på dagtid. Aktuella arbetsuppgifter som återstår utom uppstädning och upplastning av skrot är packning och lastning av lös egendom som enligt kontrakt med Fagersta försäljes till Boxholm. Vidare rivning och ombyggnader i industrilokaler samt nedmontering av diverse maskiner och aggregat. Hembygdsföreningen i Horndal har uttryckt önskemål att Lanca-shiresmedjan snyggas upp vilket också är inplanerat att utföras samt att vissa bevarandeuppgifter kommer att vidtagas på själva smedjan.

SLUTET - BÖRJAN TILL NÅGOT NYTT?

Den 30 juni stängs grindarna för sista gången för järnverket och därmed tystnar det för alla Horndalsbor så välbekanta ljudet från skrotgård och rasslet från sval-

Del av anläggningen vid lanca-shiresmedjan.

bädd. Låt oss skänka en stillsam tanke till de som under brukets långa levnad arbetat i och för bruket och som trots på en framtid för brukets fortlevnad och ortens utveckling.

Deras arbete får ej vara förgäves. Låt oss hoppas att det är början till något nytt som gör att kommande generationer även i fortsättningen kan få bo och finna sin utkomst på en ort med så långa anor. Vingslagen från en svunnen epok kommer under lång tid att höras och kanske bidra till att en ny framtid med järnframställning kan bli verklighet!

Ett får vi hoppas, att anläggningarna snarast kommer till användning och inte blir något monument från svunna tider. Ett levande samhälle är bättre än ett dött och det är ju i nuet vi lever i.

TENNIS ELLER EJ?

Ordningen på och omkring Carlsbergs Tennisbana har de senaste åren inte varit den

bästa. Detta har utmynnat i följande ordningsregler:

ENDAST ANSTÄLLDA VID BOXHOLMS AB FÅR NYTTJA BANAN FÖR TENNISPEL.

BESTÄLLNING AV TID FÖR SPEL SKER HOS JAN THELL, TEL 253 OCH NYCKEL TILL BANAN KAN AVHÄMTAS VID VAKTMÄSTERIET PÅ HUVUDKONTORET.

SPELTID, MAX 1 TIM PER SPELPAR OCH VECKA. OM BANAN EJ ÄR UPPTAGEN KAN MERA TID TECKNAS.

SPELARNAS SVARAR FÖR ATT BANAN LÄMNAS I AVSTÄDAT SKICK.

OBS! SKYDDET ÖVER DOMARSTOLEN MÅSTE SITTA PÅ PLATS.

ENDAST TENNISSKOR FÅR ANVÄNDAS VID SPEL.

OM ORDNINGSGREGLERNA EJ FÖLJS KAN BANAN KOMMA ATT HELT AVSTÄNGAS.

Nederbörden 1978

Aldrig någon gång sedan 1912, då nederbörden började mätas i Boxholm, har det regnat så mycket som det regnade i september 1978. I stort sett en tredjedel av den normala årsnederbörden eller 182 mm regn föll under denna månad.

Nederbörden under årets övriga månader har fördelat sig enligt följande:

Månad	Verklig	Normal
Januari	34	39
Februari	39	30
Mars	64	26
April	5	37
Maj	11	46
Juni	105	53
Juli	23	66
Augusti	88	70
September	182	59
Oktober	15	53
November	53	49
December	37	42
	656 mm	570 mm

MOTIONERA MED

CYKLA MED KORPEN

Kampanjtid 1 maj till 30 sept.

Cykla 50 mil och du erhåller diplomtet.

Deltagarkort á 5,- kan du köpa hos Sandbergs Sport, Boxholms Sport, Domus Specialkassan, Thores Livs i Strålsnäs eller hos Stig Karlsson i Malexander.

För er som åker från Boxholm eller Malexander finns stämplat uppsatta vid Ulrikakorset, Blåvikskorset, Arnäsvägen, Sjöbo, Malexander samt på Allmänningrundan.

Startar du från Strålsnäs finns stämplat vid Ljungby samt vid Rinna fotbollsplan.

Utöver att du erhåller diplomtet efter 50 mil så kommer vi även att lotta ut vinster på startkortet. Det kommer vi att göra en gång per månad så var noga med att lämna in startkortet.

Dragning på cykeln och ev några andra vinster kommer dock att göras först efter kampanjtidens slut den 30 sept.

KOMMUNCYKLING

Anordnas torsdagen den 31 maj.

Start från 0900 - 1900 från Parketten.

Sträcka till Ulrikakorset och åter 10 km.

Startar du i Strålsnäs eller Malexander så stämplat på vanligt sätt och ange på kortet "Kommuncyklingen". Det kan du naturligtvis också göra om du startar från Boxholm.

Ange även om du åker för någon förening.

Vandringspriset till bäst representerade förening står på spel även i år.

Boxholms OK har tagit de två tidigare inteckningarna.

Kom ihåg i år ska vi bli bästa kommun i Östergötland. Förra året blev vi tvåa.

MINI-GOLFCUPEN

2-mannalag.

Final semesterfesten den 30 juni.

Anmälan senast den 24 maj till L-G Ragnarsson eller Roy Sjöberg.

METARTÄVLING:

METARTÄVLING (landmete) söndagen den 10 juni kl 0800 - 1200.

FÖRHANDSANMÄLAN senast den 7 juni till Sandberg, Konsum, Boxholms sport, Bengt Olsson och Lennart Starborg.

TÄVLINGSKLASSER: Damer, Herrar och ungdomsklass födda 1964 och senare.

AVGIFTER: 10,- i dam och herrklasserna, 5,- i ungdomsklassen.

PLATS: Eklabonäs (Mysviken) metarplatserna utmärkes ej.

REDSKAP: Enbart metspö.

PÖÄNGBERÄKNING: 1 poäng för varje gram fisk (all fisk räknas).

ÖVRIGA AKTIVITETER: Naturstig anordnas. Medtag gärna matsäck.

BOXHOLMS
SPORTFISKEKLUBB

KORPEN

DETTA UTRYMME VAR AVSETT FÖR DITT BIDRAG!